

Η «ΛΙΟΚΡΟΥΣΗ» ΤΟΥ ΜΙΝΟΥ ΑΡΓΥΡΑΚΗ

Αναστασία Μανδάλια

Φιλολόγος-Αρχαιολόγος, Mphil

Στο παραδοσιακό χωριό Κουτσουνάρι του Δήμου Αγίου Ιωάννου στην Ιεραπετρα της Κρήτης, στην ταβέρνα της «κυρα-Λένης» Νάκου και στην καμάρα της τραπεζαρίας έχουμε μία από τις πιο ενδιαφέρουσες τοιχογραφικές συνθέσεις του Μίνου Αργυράκη. Οι παραστάσεις αναπτύσσονται: α) στην κύρια όψη της καμάρας που χωρίζει την κουζίνα από την τραπεζαρία, β) στις ξύλινες μετόπες των επαγγελματικών ψυκτικών μηχανημάτων γ) στην εσωτερική καμάρα του τόξου των παραθύρων.

Οι νωπογραφίες έγιναν το 1977 με την ευκαιρία της παραμονής του Μίνου Αργυράκη στον παραδοσιακό οικισμό. Δεν είναι γνωστό σε ποιον οφείλεται η επιλογή των θεμάτων, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν συμβόλαιο ή γραπτές μαρτυρίες σύμφωνα με τον αρχιτέκτονα-δημιουργό του οικισμού κ. Τ. Ζέρβα. Πιθανότατα η επιλογή έγινε από τον ίδιο τον καλλιτέχνη καθώς όλα τα θέματα των έργων ανήκουν στη γνωστή εικονογραφία.

Στην κύρια τοιχογραφική σύνθεση εξιστορούνται δύο θέματα: α) του ώριμου Πάνα και της ερωτικής Γοργόνας με τη φολιδωτή ουρά στην κορυφή της καμάρας -αψίδας- με τον πορτοκαλή ήλιο, αριστερά, που δεν «σταματά», αγαπημένο σύμβολο του Μ. Αργυράκη, και δεξιά τη θηλυκή Σελήνη.

Στη βάση της καμάρας εικονίζεται μαυροφορεμένη η γιαγιά, καθισμένη απέναντι στον μαυροντυμένο κρητικό σύντροφο.

Τα χωριά της Ελούντας, το όραμα της κυρα-Λένης Νάκου, αχνοφανονται στο βάθος. Στις μετόπες -της εξωτερικής ξύλινης επένδυσης των ψυκτικών μηχανημάτων που παρεμβάλλεται ως τρίτη ζώνη εικαστικής ανάπτυξης- προβάλλει ο θαλασσινός κόσμος, διάφανος και γαλαζώπες, με τις σουπιές, τα πλατύψαρα, τον ιππόκαμπο, τα φυτά και τη γοργόνα, σε αντίθεση με το ορεινό στοιχείο που κυριαρχεί πιο ψηλά.

Ο ήλιος, η σελήνη, τα πουλιά, αγαπημένα λαϊκά μοτίβα του Μίνου Αργυράκη κοσμούν την εσωτερική πλευρά των τόξων των παραθύρων της ταβέρνας.

Η εναλλαγή των φωτεινών χρωμάτων με τα σκούρα και το περιγραφικό με το ρεαλιστικό στοιχείο, το ερωτικό στοιχείο με τον πόνο υποβάλλουν τους μουσικούς ήχους της «λιοκρούσης».

Άλλωστε ο ίδιος ο Μίνος Αργυράκης σε συνέντευξή του στο περιοδικό *Τέχνη* (2/1982) δήλωνε ότι: «η ζωγραφική και το σχέδιο ήταν, και παραμένουν για μένα, τα σημαντικότερα εκφραστικά μέσα, που δρουν αλληλένδετα με την ποίηση, τη μουσική ή τον κινηματογράφο. Η ποίηση σαν γλωσσική αποτύπωση μιας φευγαλέας εικόνας, το φιλμ, σαν κινητική απόδοση του "δρώμενου". Η βάση, όμως, είναι πάντα μια σύνθεση, ένα χρώμα ή ένα περιγράμμα...».

Τα οσα διαλαμβάνονται πιο πάνω αποτελούν μια πρώτη παρουσίαση των τοιχογραφιών του Μίνου Αργυράκη, τις οποίες επιφυλάσσομαι να πραγματευτώ εκτενέστερα στο άμεσο μέλλον.

